

Prof. dr hab. Maciej Bałtowski
Wydział Ekonomiczny UMCS w Lublinie

**Recenzja dorobku naukowo-badawczego, dydaktycznego i organizacyjnego
dr Aliny Gryni
w związku z postępowaniem w sprawie uzyskania stopnia naukowego
doktora habilitowanego nauk ekonomicznych**

Uwagi wprowadzające

Zgodnie z obowiązującymi przepisami ustawy Habilitantka wskazała jako „osiągnięcie naukowe” stanowiące podstawę postępowania habilitacyjnego monografię naukową pt. *Międzynarodowa konkurencyjność gospodarki Litwy po przystąpieniu do Unii Europejskiej. Osiągnięcia i postulowane kierunki zmian* (Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego, Gdańsk 2018, 346 stron).

Recenzja składa się z czterech zasadniczych części. W pierwszej dokonam ogólnej charakterystyki i oceny dorobku naukowo-badawczego Habilitantki, posługując się również zasadami zawartymi w Rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 1 września 2011 r. w sprawie kryteriów oceny osiągnięć osoby ubiegającej się o nadanie stopnia doktora habilitowanego. W drugiej odniosę się w sposób szczegółowy do zawartości, celów i wyników naukowych rozprawy habilitacyjnej – osiągnięcia naukowego. W trzeciej dokonam krótkiej oceny osiągnięć dydaktycznych, organizacyjnych i dotyczących współpracy międzynarodowej Habilitantki. W części czwartej sformułuję ostateczną konkluzję.

1. Charakterystyka i ocena dorobku naukowo-badawczego

Pani dr Alina Grynia uzyskała stopień doktora nauk ekonomicznych w Szkole Głównej Handlowej w roku 2004, a więc ponad 20 lat po ukończeniu studiów na kierunku cybernetyka ekonomiczna na Uniwersytecie Wileńskim. Jej praca doktorska napisana pod kierunkiem dr. hab. Mariana Geldnera miała tytuł *Zagraniczne inwestycje bezpośrednio na Litwie*.

Dorobek naukowy p. dr Gryni po uzyskaniu stopnia naukowego doktora, w ostatnich 14 latach, jest liczbowo przeciętny (44 pozycje podlegające punktacji MNiSW), natomiast jakość dorobku jest bardzo mierna. Brak jest w nim nie tylko artykułów w czasopiśmie o zasięgu światowym, w czasopiśmie z IF (czy z listy

„A” Ministerstwa), ale nawet w renomowanych czasopismach polskich, jak „Ekonomista” czy „Gospodarka Narodowa”. W przeważającej części są to przyczynkarskie artykuły w pracach zbiorowych, zwykle pokonferencyjnych, wydawanych jako zeszyty naukowe różnych uczelni w Polsce.

Również „rozdziały w monografiach naukowych” to w całości prace niszowe, publikowane przez wydawnictwa prowincjonalnych uczelni, niecytowane, niewchodzące do obiegu naukowego nawet na poziomie krajowym. Uzasadnieniem tych mocnych – zdaję sobie z tego sprawę – stwierdzeń jest znikoma recepcja prac Habilitantki w środowisku naukowym, znajdująca odzwierciedlenie w analizach bibliometrycznych, o czym piszę dokładniej dalej.

Dorobek uzupełnia współautorstwo (na poziomie 20%) monografii opublikowanej w wydawnictwie bardzo niskiej rangi.

W całym dorobku Habilitantki są tylko dwie publikacje angielskojęzyczne (w tym jedna współautorska – 30%), choć przecież tematyka jej zainteresowań naukowych w oczywisty sposób ma charakter szczególnie „międzynarodowy”.

Ocena dorobku Kandydatki według najważniejszych kryteriów zawartych w Rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 1 września 2011 r. w sprawie kryteriów oceny osiągnięć osoby ubiegającej się o nadanie stopnia doktora habilitowanego jest następująca:

Par. 3 pkt. 2 Rozporządzenia – publikacje w czasopismach JCR i ERIH

Habilitantka nie posiada publikacji w tej grupie (renomowanych) czasopism.

Par. 4 pkt 1 i 2 Rozporządzenia – autorstwo pozostałych publikacji naukowych, dokumentacji prac badawczych, ekspertyz, itp.

Habilitantka spełnia wymagania tych kryteriów.

Par. 4 pkt 3 Rozporządzenia – sumaryczny impact factor publikacji naukowych

Habilitantka nie posiada publikacji naukowych w czasopismach z IF.

Par. 4 pkt 4, 5 Rozporządzenia – analiza bibliometryczna dorobku według bazy Web of Science

Habilitantka nie podaje tych danych w dokumentacji, prawdopodobnie dlatego, że zarówno indeks Hirscha, jak i liczba cytowań według Web of Science w przypadku p. dr Gryni wynoszą 0 („zero”!). Podobne wyniki (a raczej ich brak) występują w „łagodniejszej”, choć także opartej na publikacjach w renomowanych czasopismach, bazie SCOPUS. Google Scholar, uwzględniający także publikacje w języku polskim, daje odczyt nadzwyczaj niski: liczba cytowań – 10; h-indeks = 1 (odczyt własny w dn. 22 sierpnia 2019 r.).

Habilitantka podaje, że według bazy Publish or Perish – „najłagodniejszej” – liczba cytowań (nie wiadomo, czy bez autocytowań) wynosi 12, zaś indeks Hirscha jest równy 2, co również jest wynikiem wyjątkowo niskim w przypadku osoby ubiegającej się o stopień naukowy doktora habilitowanego.

Oznacza to, że publikacje naukowe Habilitantki nie znajdują praktycznie żadnego zainteresowania i uznania nie tylko w międzynarodowym, ale nawet w polskim środowisku naukowym.

Par. 4 pkt 6 Rozporządzenia – kierowanie międzynarodowymi lub krajowymi projektami badawczymi lub udział w takich projektach

Habilitantka nie kierowała żadnymi projektami badawczymi uzyskiwanymi w otwartym konkursie. Brała udział w kilku projektach międzynarodowych i krajowych w charakterze eksperta lub wykonawcy.

Par. 5 pkt 7 Rozporządzenia – międzynarodowe lub krajowe nagrody za działalność naukową

W tym obszarze Habilitantka nie wykazuje dorobku. Podaje co prawda kilkakrotnie uzyskiwane Nagrody Rektora UwB, lecz tego rodzaju wyróżnienia trudno uznać za „nagrody krajowe”.

Par. 5 pkt 8 Rozporządzenia – wygłoszenie referatów na międzynarodowych lub krajowych konferencjach tematycznych

Aktywność zagraniczna Habilitantki w tym zakresie jest bardzo umiarkowana. Są to wyłącznie konferencje organizowane przez uczelnie polskie lub litewskie.

Reasumując, ocena dorobku naukowo-badawczego Habilitantki według dziewięciu kryteriów zawartych w Rozporządzeniu jest – mojej opinii – następująca:

- w jednym przypadku – pozytywna,
- w dwóch przypadkach – pozytywna, ale słaba,
- w sześciu przypadkach – negatywna.

W sumie jest to ocena głęboko negatywna.

2. Ocena monografii stanowiącej tzw. osiągnięcie naukowe Habilitantki

2.1. Uwagi ogólne

Rozprawa habilitacyjna p. dr Gryni składa się ze wstępu, sześciu rozdziałów oraz zakończenia. Liczy bez bibliografii 310 stron. Zestaw podstawowej literatury zawiera ok. 150 pozycji, w zdecydowanej większości w języku polskim, część także w języku litewskim. Literatura angielskojęzyczna w większości obejmuje stare klasyczne pozycje, np. Balassa 1961, Dunning 1981, Kojima 1973, Meadows i in. 1972, Porter

1980. Bardzo niewiele jest aktualnych opracowań, pokazujących istniejący stan wiedzy, publikowanych w czołowych czasopismach światowych.

Struktura książki jest logiczna, właściwa. Pierwszy rozdział, a częściowo także drugi, mają charakter teoretycznego wprowadzenia w rozważaną problematykę. Trzy kolejne rozdziały zawierają omówienie trzech kluczowych – zdaniem Autorki – zagadnień, determinujących konkurencyjność gospodarki Litwy. Ostatni szósty rozdział stanowi pewnego rodzaju podsumowanie prowadzonej wcześniej analizy.

2.2. Cel pracy i hipotezy badawcze

We Wstępie (s. 9) Autorka pisze, że „głównym celem badawczym pracy jest stworzenie teoretycznego modelu, pozwalającego na zbadanie procesu dochodzenia gospodarki narodowej do zrównoważonej konkurencyjności, a ponadto przeprowadzenie analizy praktycznej przemian w oparciu o modelowe założenia teoretyczne”. Takie sformułowanie celu uważam za poprawne, zastrzeżenie budzi jedynie – w odniesieniu do rozprawy habilitacyjnej – określenie „analiza praktyczna”.

Moim zdaniem cel ten nie został jednak zrealizowany w dostateczny sposób. „Stworzenie teoretycznego modelu” opiera się na bardzo wątpliwych podstawach metodologicznych (o czym dalej), a analiza przemian zachodzących w potencjale konkurencyjnym i pozycji konkurencyjnej Litwy w okresie poakcesyjnym ma charakter szkolny, polega w głównej mierze na przytaczaniu i pobieżnym analizowaniu ogólnie dostępnych danych statystycznych. Sama Autorka w Zakończeniu nie odnosi się wprost do realizacji głównego celu pracy.

Znacznie większy problem mam natomiast odnośnie do hipotezy badawczej pracy, sformułowanej w następujący sposób: „Proces budowy potencjału konkurencyjnego Litwy i zachodzących w nim przeobrażeń, spowodowanych zmianami zewnętrznymi czynników konkurencyjności, przebiega w okresie poakcesyjnym znacznie szybciej, aniżeli przed wejściem do ugrupowania” (Autoreferat, s. 5). Problem polega na tym, że okres przedakcesyjny został potraktowany w książce bardzo zdawkowo. Nie ma w książce żadnych pogłębionych analiz tego okresu w rozważanym aspekcie, pewne odniesienia są jedynie w rozdz. 5.1.2. Z tego powodu określenie „znacznie szybciej” użyte w hipotezie badawczej nie jest zupełnie osadzone w rzetelnych badaniach empirycznych. Nie twierdzę, że hipoteza jest fałszywa, ale nie znajduję w pracy p. dr Gryni dostatecznych podstaw empirycznych i teoretycznych do tak kategorycznego jej sformułowania.

Dodatkowo zupełnie niezrozumiały jest dla mnie fakt, że owa hipoteza badawcza została sformułowana i przedstawiona wyłącznie w Autoreferacie. W tekście pracy,

zarówno we Wstępie, jak i w Zakończeniu, brak jest jakichkolwiek odniesień do hipotezy badawczej.

2.3. Kwestia modelu zrównoważonej konkurencyjności Litwy

Stworzenie i następnie analiza tego rodzaju modelu jest, jak pisze sama Autorka, głównym celem pracy, dlatego należy tę kwestię przeanalizować głębiej. Rozważania Habilitantki na ten temat znajdują się w rozdz. 2.3.3 książki. Autorka pisze (s. 75): „punktem wyjścia kształtowania założeń modelu jest perspektywa badawcza oparta na dwóch zagadnieniach: międzynarodowej konkurencyjności gospodarki oraz korzyściach towarzyszących procesowi integracji międzynarodowej (efektów integracji)”.

Stwierdzenie to budzi mój zasadniczy sprzeciw. Autorka pomija bowiem zupełnie koszty integracji. Oczywiście jest, że wszelkie procesy gospodarcze czy procesy strukturalnych zmian gospodarczych przynoszą ze sobą zarówno korzyści, jak i koszty. Istotą nauki ekonomii jest właśnie badanie i porównywanie korzyści oraz kosztów, a ograniczanie analizy jedynie do korzyści jest niedopuszczalne z zasadniczych powodów metodologicznych.

Druga poważna wątpliwość wynika ze sposobu konstrukcji modelu konkurencyjności. Kluczowe w tym zakresie jest następujące stwierdzenie Autorki (s. 76): „Przyjmuje się, że zmiany potencjału konkurencyjnego wywołane przystąpieniem do UE mogą wynikać przede wszystkim z:

- efektów w zakresie wymiany handlowej,
- efektów w zakresie napływu BIZ,
- zmniejszania luki gospodarczej i społecznej (konwergencji procesów rozwojowych)”.

Cała konstrukcja modelu konkurencyjności zasadza się właśnie na tych trzech, przyjętych w sposób arbitralny, czynnikach.

Powyższe stwierdzenie budzi dwie zasadnicze wątpliwości. Po pierwsze, określenie „przyjmuje się” wymagałoby w pracy naukowej sprecyzowania – kto przyjmuje, kiedy, gdzie oraz – przede wszystkim – dlaczego, na jakiej podstawie „przyjmuje się”. Bez tego sprecyzowania całe stwierdzenie, stanowiące podstawę budowy modelu konkurencyjności, nie posiada zupełnie waloru naukowego.

Po drugie, nie twierdzą oczywiście, że wymienione trzy czynniki, związane z przystąpieniem do UE, nie są istotne dla określenia zmian potencjału konkurencyjnego gospodarki. Niewątpliwie są istotne. Ale na pewno nie wyczerpują zbioru czynników istotnych, a przynajmniej Autorka nie wskazuje żadnego uzasadnienia przyczyn skoncentrowania się jedynie na tych trzech czynnikach. Dla przykładu, takim

czynnikiem mogą być np. zmiany strukturalne gospodarki, w szczególności w kierunku przemysłów wysokiej techniki, o czym zresztą Autorka wspomina w p. 6.1.2, ale tylko w odniesieniu do napływu BIZ. Co więcej, Autorka nie twierdzi, że zmiany potencjału konkurencyjnego „wynikają” z tych trzech czynników, tylko że „mogą wynikać”, co oznacza zasadnicze osłabienie tej implikacji.

Rozważając możliwości wykorzystania skonstruowanego modelu Autorka pisze m.in. (s. 83): „... niski poziom nierówności dochodów i ubóstwa oraz rozsądne gospodarowanie zasobami naturalnymi będą sprzyjać wzrostowi gospodarczemu i prowadzić do poprawy poziomu życia społeczeństwa. Proces rozwoju i wzrostu gospodarczego w warunkach globalizacji przyczyni się do zmiany pozycji konkurencyjnej Litwy na arenie międzynarodowej”.

Stwierdzenia powyższe mają charakter „pobożnych życzeń” i nie powinny się znaleźć w pracy stricte naukowej, jaką jest rozprawa habilitacyjna. Po pierwsze, nie ma naukowych dowodów na to, że niski poziom nierówności dochodów i ubóstwa sprzyja wzrostowi gospodarczemu. Odwrotnie, wiele badań empirycznych pokazuje, że zwykle szybszy wzrost gospodarczy pociąga za sobą narastanie rozwarstwienia dochodowego, a niski poziom nierówności skorelowany jest zwykle z wolniejszym wzrostem gospodarczym. W obu przypadkach piszę „zwykle”, bo nie są to prawa uniwersalne, lecz kontekstualne. Po drugie, zupełnie niezrozumiałe i niewłaściwe w pracy naukowej jest określenie „rozsądne gospodarowanie zasobami naturalnymi”. Ale nawet abstrahując od semantycznego niuansu, stwierdzenie że „rozsądne” (?) gospodarowanie zasobami naturalnymi „będzie sprzyjać” (?) wzrostowi gospodarczemu ma charakter czysto publicystyczny.

Nieprawdziwe w sensie naukowym jest też kolejne stwierdzenie Habilitantki: „Proces rozwoju i wzrostu gospodarczego w warunkach globalizacji przyczyni się do zmiany pozycji konkurencyjnej Litwy na arenie międzynarodowej”. Zdanie to mogłoby być prawdziwe, ale jedynie *ceteris paribus*. W rzeczywistości zmiana pozycji Litwy na arenie międzynarodowej zależy w równym stopniu od zmian gospodarki litewskiej, jak i od zmian gospodarek, względem których tę pozycję liczymy. Jeżeli na Litwie zachodzą będą procesy wzrostu i rozwoju w warunkach globalizacji, ale w krajach porównywalnych procesy te zachodzą będą z większą intensywnością, to oczywiście pozycja Litwy się obniży. Jest to prawda elementarna.

Reasumując, główny cel badawczy pracy, jakim było właśnie stworzenie teoretycznego modelu konkurencyjności, nie został – moim zdaniem – właściwie zrealizowany.

2.4. Szczegółowe uwagi krytyczne

1. Rozważania Autorki w rozdz. I „Teoretyczne aspekty międzynarodowej konkurencyjności gospodarki narodowej” oparte są w zdecydowanej większości na polskiej literaturze przedmiotu, brak zupełnie odniesień do nowych, zagranicznych publikacji. Autorka ignoruje fakt, że międzynarodowa konkurencyjność to obszar szeroko i nieustannie eksplorowany przez badaczy z całego świata. Bardzo silne ograniczenie się do literatury polskiej, w znacznym stopniu wtórnej wobec literatury światowej, jest istotną słabością książki p. dr Gryni.

2. Podobna sytuacja występuje w rozdziale drugim. Podrozdział 2.1.1 zatytułowany „Przebieg transformacji w krajach Europy Środkowo-Wschodniej” jest napisany powierzchownie, szkolnie, na podstawie często zdezaktualizowanej literatury, niekiedy niskiego lotu. Autorka wykorzystuje wyłącznie polskojęzyczne prace autorów polskich, zupełnie ignorując bogatą i ważną światową literaturę w tym zakresie, choćby prace A. Aslunda, B. Dallago, S. Estrina czy T. Mickiewicza. Analiza pozycji konkurencyjnej Litwy na tle innych krajów EŚ-W, polegająca na przytaczaniu odpowiednich danych z różnych raportów eksperckich, jest – moim zdaniem – na poziomie przeciętnej pracy magisterskiej.

3. Podrozdział 2.3.2 zatytułowany jest „Litwa w Unii Europejskiej – nowe otwarcie i oczekiwane wyniki”. Jednak w treści nie ma ANI JENEGO ZDANIA na ten temat. Podrozdział zawiera ogólne dywagacje na temat teoretycznych kosztów i korzyści wynikających z integracji.

4. Podrozdział 4.4.2 nosi tytuł „Produktywność czynników wytwórczych w kontekście napływu BIZ”, jednak w treści liczącej osiem stron jedynie jeden akapit (na s. 173) ma związek z tytułem i to bardzo zdawkowy. Podrozdział kończy się stwierdzeniem, że napływający do kraju kapitał zagraniczny przyczynił się do poprawy konkurencyjności gospodarki litewskiej (s. 175). Stwierdzenie takie nie ma jednak żadnego uzasadnienia w treści podrozdziału. Określenie wpływu BIZ na różne sfery gospodarki litewskiej wymagałoby przeprowadzenia pogłębionej analizy ekonometrycznej, czego Autora nie robi, ograniczając się do ogólnych rozważań, przytaczania pobocznych danych statystycznych i wyciągania nieuprawnionych wniosków.

5. Podobna sytuacja zupełnego rozejścia się tytułu podrozdziału i jego treści występuje w przypadku p. 4.4.6. „Wpływ BIZ na bilans płatniczy Litwy”. Całość rozważań i wszystkie trzy zawarte w tym podrozdziale wykresy nie mają związku z problematyką, która zgodnie z tytułem powinna być analizowana.

6. Znaczną część rozprawy (rozdz. 5) obejmują zagadnienia konwergencji realnej krajów UE. Autorka co prawda przywołuje w przypisie na s. 218 prace na ten temat (głównie autorów polskich), ale w dalszej części analizy prezentuje i przedstawia szereg własnych obliczeń i wykresów na ten temat. Brak jednak w tej części rozprawy jakiegokolwiek merytorycznego odniesienia do bardzo bogatej literatury przedmiotu, choćby tej wspomnianej w przypisie. Rzetelność badawcza wymagałaby najpierw przedstawienia stanu wiedzy i wyników badań w danym obszarze (a są one niezwykle obszerne i wielostronne) i dopiero na tej podstawie zaprezentowanie własnych badań i wyników. Nawet ograniczając się do literatury polskiej Autorka powinna przynajmniej wspomnieć o wynikach analogicznych badań, ale opartych na znacznie szerszych podstawach metodologicznych, np. dr hab. Bartosza Józwicka¹. Brak umiejscowienia własnych badań (których wyników nie kwestionuję, choć brak mi pogłębionej analizy gospodarki litewskiej w badanym zakresie) na tle wyników wcześniejszych, dostępnych w literaturze, skłania do opinii, że Autorka poniekąd wyważa otwarte drzwi. Tego rodzaju postępowanie badawcze Habilitantki traktuję jako poważne niedociągnięcie metodologiczne.

7. Na s. 114 Autorka pisze, że „udział eksportu dóbr i usług w PKB Litwy jest relatywnie wysoki z wyraźną tendencją wzrostową”. Tymczasem z danych przytoczonych w tabeli 26 wynika, że udział ten rzeczywiście rósł od 2005 r. do 2013 r., ale w trzech ostatnich analizowanych latach (2014–2016) z roku na rok zmniejszał się, w sumie o ponad 11%. Autorka nie zauważa tego faktu.

8. Na s. 129, po analizie napływu BIZ do krajów Europy Środkowo-Wschodniej, Autorka stwierdza, że „do gospodarki litewskiej w analizowanym okresie napływały relatywnie niskie kwoty BIZ w porównaniu do liderów w regionie”. To stwierdzenie jest banalne, bo liderami w regionie, gdy chodzi o napływ BIZ były oczywiście kraje posiadające największe gospodarki – Polska, Czechy i Węgry. Skala napływu BIZ na Litwę była porównywalna do krajów porównywalnych – Łotwy czy Słowenii.

9. W p. 4.4.5 „BIZ a innowacyjność gospodarki litewskiej” Autorka wykorzystując ogólnie dostępne dane statystyczne stwierdza, że BIZ w znacznym stopniu lokują się w branżach wykazujących najwyższą innowacyjność. Na tej podstawie wyciąga wniosek, że przedsiębiorstwa zagraniczne charakteryzują się znaczną innowacyjnością (s. 196). Jest to jednak nieuprawnione metodologicznie. Habilitantka nie rozróżnia relacji współwystępowania od relacji przyczynowo-skutkowej. Zapewne

¹ Jego opublikowana przed dwoma laty przez Wydawnictwo Naukowe PWN praca habilitacyjna nosi tytuł *Realna konwergencja gospodarcza państw członkowskich Unii Europejskiej z Europy Środkowej i Wschodniej. Transformacja, integracja i polityka spójności*.

przedsiębiorstwa zagraniczne cechują się relatywnie wysoką skłonnością do innowacji. Ale z drugiej strony zapewne jest też tak, że kapitał zagraniczny lokuje się w dużym zakresie właśnie w branżach innowacyjnych, oczekując w nich wyższych stóp zwrotu z inwestycji niż w branżach tradycyjnych. Analiza przeprowadzona przez Autorkę w żadnej mierze nie rozstrzyga tego dylematu na płaszczyźnie naukowej.

10. W wielu miejscach w rozdz. 5 Autorka wykorzystuje dane dotyczące PKB oraz PKB per capita. Niekiedy, ale rzadko (np. na s. 214), podaje że używa PKB według parytetu siły nabywczej (PSN). W większości przypadków brak jednak informacji, czy chodzi o PKB według kursu czy o PKB według siły nabywczej.

3. Dorobek p. dr Aliny Gryni w zakresie dydaktycznym, organizacyjnym, popularyzatorskim i dotyczącym współpracy międzynarodowej

Pani dr Alina Grynia ma bogate i różnorodne akademickie doświadczenia dydaktyczne związane z jej długoletnią pracą w wileńskiej filii Uniwersytetu w Białymstoku. Habilitantka promowała prace licencjackie i magisterskie, była opiekunem studenckiego koła naukowego.

Pełniła funkcję Prodziekana Wydziału i inne różne funkcje akademickie na Wydziale Ekonomiczno-Informatycznym w Wilnie. Uczestniczyła w komitetach organizacyjnych konferencji naukowych w tym międzynarodowych.

Ma duże osiągnięcia w zakresie popularyzacji nauki oraz wymiany studentów i wykładowców między uczelniami litewskimi, polskimi i słowackimi.

Do dorobku Habilitantki w tych obszarach nie wnoszę żadnych zastrzeżeń.

4. Uwagi końcowe i konkluzja

W mojej ocenie monografia pt. *Międzynarodowa konkurencyjność gospodarki Litwy po przystąpieniu do Unii Europejskiej. Osiągnięcia i postulowane kierunki zmian*, przedstawiona przez Habilitantkę jako tzw. osiągnięcie naukowe, posiada niską wartość naukową. Autorka zawarła w niej po prawdę duży zasób wiedzy dotyczący gospodarki litewskiej i generalnie poprawnie dokonała jego analizy. Jednak:

- po pierwsze, rozprawa habilitacyjna zawiera istotne niedoskonałości metodologiczne, związane m.in. z realizacją głównego celu badawczego, a także ze formułowaniem (tzn. brakiem sformułowania) hipotezy badawczej,
- po drugie, praca bazuje w zdecydowanej przewadze na literaturze polskiej, w zasadzie ignorując zupełnie literaturę zagraniczną (angielskojęzyczną). Jest to defekt szczególnie poważny w aspekcie tematyki pracy, dotyczącej zagadnień bardzo silnie obecnych w pracach badaczy z wielu krajów,

- po trzecie, brak jasnego odniesienia się do aktualnej literatury naukowej uniemożliwia Autorce określenie istniejącej luki badawczej, którą chciałaby wypełnić poprzez swoje badania.

Z powyższych powodów praca nie stanowi, moim zdaniem, znacznego wkład Autorki w rozwój dyscypliny naukowej ekonomia.

Tę negatywną ocenę wzmacnia jeszcze ocena pozostałego dorobku naukowego Habilitantki, w którym występuje zasadniczy niedostatek poważnych, autorskich publikacji w renomowanych czasopismach naukowych. Jak pokazałem wyżej, dorobek p. dr Gryni nie spełnia wymogów habilitacyjnych według sześciu spośród dziewięciu kryteriów wymienionych w Rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictw Wyższego. W szczególności należy podkreślić w tym aspekcie bardzo słabą, zerową w zasadzie, recepcję prac Habilitantki w środowisku naukowym, wskazywaną przez dane bibliometryczne. Choćby niewielki udział w światowym obiegu naukowym wydaje mi się obecnie – w warunkach szybko postępującego umiędzynarodowienia polskiej nauki – bardzo ważnym, wręcz koniecznym warunkiem uzyskania habilitacji, tj. przepustki do dojrzałości naukowej i możliwości promowania młodych kadr naukowych.

W konsekwencji moja ostateczna ocena jest negatywna.

Lublin, 9 września 2019 r.